

SLOVENE

Štev. 203.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vgrd čez dvorišče nad tiskarno).
Z uredniškom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure popoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v torek, 6. septembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishtvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
Vseprema naročnino, inserate in reklamacije. —
Izsevanje se računa enostopna petilivra (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvra
20 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona šte. 188.

Vztrajnost brez strasti.

Govori gosp. ministrskega predsednika na raznih krajih v Galiciji so dokazali, da ni nadzoroval le uradov, marveč iskal političnih zaveznikov. Govoril je vztrajno, a ne vedno brez strasti, kajti ost njegovih govorov je bila naperjena proti »strankam, ki ne zapusté labirinta narodnostnega sovraštva in se ne povrnejo v svetle dvorane skupnega dela«. V govoru gosp. dr. pl. Körberja pri gališkem deželnem maršalu pa ditamo mej vrstami, da so se jako motili oni, ki so pridakovali »boljših dni«. Dr. pl. Körber hoče vztrajati brez strasti na dosedanji poti ter varovati nemško posest. Ravno ta »nemška posest« pa je glavni vzrok narodnostnega sovraštva, ki zapira strankam pot v svetle dvorane skupnega dela. Ni dovolj, da le šujemo lepe besede o ustavnih pravicah in narodni ravnopravnosti, marveč je dolžnost vlade, da uživotvori dotične zakone, kar se doslej ni zgodilo.

In če prvi cesarjev svetovalec naglašá, koliko je država storila za svoje slovanske narode, kar tako radi naglašajo tudi nemški politiki, pač se smemo z vedjo samozavestjo sklicevati na to, kar so slovanski narodi storili in žrtvovali za državo. Naj nam enkrat vlada jasno pové, kje se prične in kje konča »nemška povest«? Dr. pl. Körber je to sama nehoté razjasnil, ko se je spominjal izpitov na zagrebškem vsučilišču. Hotel se je opravičevati, a se je obsodil javno pred slovanskim svetom, rekoč, da je opominjal nemške uradnike, naj se učé hrvaščine, da morejo zasesti boljše mesta v Dalmaciji. In ker se nemški uradniki in dijaki niso hoteli učiti hrvaškega jezika, je morala vlada izdati znano odredbo glede zagrebškega vsučilišča. Potem tudi razumemo, zakaj je dr. pl. Körber obžaloval, da se skupno obravnava jezikovno in narodnostno vprašanje. Ali je bilo in more biti v Avstriji drugače, dokler so slovanski narodi v očeh nemške birokracije državljani druge vrste? V boju slovanskih narodov proti nemški posesti in hegemoniji na vseh poljih državne uprave sta narodnostno in jezikovno vprašanje nerazdružni. Ko bi zavladal nemški državni jezik, kakor že le nemški birokratje, potem je v teku kratkih desetletij zgrajen nemški most do Adrije preko slovanske posesti. In to je, čemur se moramo ustavljati v svojo in države korist.

Dr. pl. Koerber pa je tudi brez ovinkov priznal, da bode vlada skrbela za »radikalno obrambo«, ako bi slovanski vsporednici v Opavi in Tešinu bili povod novim narodnostnim bojem.

Vlada je z vzporednicama itak storila uslugo Nemcem, ker bi sicer Poljaki in Čehi ustanovili zasebni slovanski učiteljski, česar bi vlada ne mogla in ne smela zabraniti. Bila je torej premišljena šahova poteza, ki naj bi odvrnila »nevarnost« za nemško posest, katero hoče vlada vztrajno in brez strasti braniti.

Iz tega sledi, da bodeta mesti Opava in Tešin novo Celje, ki je v vsaki proračunski razpravi predmet parlamentarnih bojev. Kakor je sedanja vlada že hotela pre-

mestiti iz Celja slovensko nemško nižjo gimnazijo, ker so to zahtevale nemške stranke, tako bode vlada skrbela za »radikalno obrambo« nemške posesti v Opavi in Tešinu, ko bi Nemci ne hoteli v svetlo dvorano skupnega dela, kar se utegne zgoditi.

Zato sodimo, da potovanje g. min. predsednika v Galicijo ne bode obrodilo sadu, ki ga vlada vztrajno pričakuje. Ost govora je bila naperjena ravno proti onim, katere naj bi vlada pomirila. Vse ostane pri starem. Gora se ne premakne, a prerok se noče približati gori.

Dr. pl. Koerber je bržčas nameraval pridobiti Poljake za koalicijo z Nemci ali vsaj odtrgati jih od Čehov. Poljaki so uljudni možje in pazljivo so poslušali lepe govore g. min. predsednika. Toda v politiki ne odločujejo čustva, marveč koristi, ne besede, temveč dejanja. Dr. pl. Koerber se je osebno prepričal, kako zanemarjena je Galicija. Ob ljubil je pomoč, a ta se ne izraža samo v primernih upravnih odredbah, marveč v gotovini, ki se jemlje iz državnih blagajnic. In tu pridemo zopet nazaj na drž. zbor, katerega delavnost je odvisna od čeških poslancev, oziroma od premirja med Nemci in Čehi. Zato tudi mi iskreno želimo, da izide solnce pravičnosti in resničnosti ter se razprše meglice, ki zakrivajo pravo pot do sprave.

Rusko - Japonska vojska.

Da Kuropatkin ni vsprejel odločilne bitke pri Ljaojanu, je bilo sanj mero-dajnih več razlogov.

Merodajen je bil pač nenaden uspeh japonskih čet pod poveljstvom generala Okama šanšanskem gorovju južno-zahodno od Ljaojana in pa poročilo, da so Kurokijevi vojaki že zgradili severovzhodno čez reko pontonske mostove in da je ponoči cela japonska pehotna divizija s topovi in s konjeništvom prekorčila reko ter jela prodirati v smeri proti cesti in železniški progi, ki vodita proti Mukdenu.

Boj za šanšansko gorovje ima malo sličnih napadov v vojni povestnici. Rusi so napravili močne obrambne utrdbе, katere so Japonci preteklo sredo sedem ur neprestano zamen napadali. Rusi so bili baje mnenja, da je za ta dan boj že končan. A po kratkem odmoru je maršal Ojama zapovedal svojim četam še enkrat napasti utrdbе in jih na vsak način zavzeti. Japonci so na to v sredo zvečer do polnoči naskakovali ruske utrdbе in v četrtek zjutraj nadaljevali naval. Končno se jim je posrečilo zavzeti to rusko postojanko, vsočasar ni bilo več mogoče obdržati Ljaojana.

Kuropatkin in se je umakal od preteklega četrtka in kakor sam poroča, se je že v soboto popolnoma umaknil. Odločitev je bila na vzhodnem krilu, kjer se je Kuropatkin sam postavil proti Kurokiju, a proti premoči ni mogel ničesar opraviti, o veliki odločilni bitki pa tu ni govora, ker Kuropatkin ni hotel vsega riskirati. Ako so resnične angleške vesti, ki govore o velikih ruskih izgubah, tedaj so Rusi, kakor pri Jalu, se tudi pri reki Tajciho prepozno pričeli umikati. Menda je Kuroki pri Jantaju že tako blizu železnice in ceste proti Mukdenu, da ju obvladuje in da se bo moral umikajoči se Kuropatkin biti s Kurokijem ali pa se umakniti proti severozahodu. Kuropatkin pravi, da je velik del ruske umikajoče se armade pri Jantaju. Ako pa ondi še ni onega dela ruske armade, ki se je umaknil iz Ljaojana, tedaj se bo Kuropatkin endi skoro go-

tovo moral biti s Kurokijem, da poizkusi rešiti zaostali del armade. Upajmo, da uide katastrofi.

Kuropatkin je morda prvotno hotel z boji pri Ljaojanu doseči toliko oslabiljenje Japoncev, da bi z delom armade mu bilo mogoče priti na pomoč Port Arturu. A za to je bil preslab in zato se je umaknil. Da bi imel pri Ljaojanu še armado iz Harbina in Linjevičovo divizijo, bi bili danes morda Japonci premagani. Da te armade ni tja poklical, je menda vzrok to, ker je uvidel, da so stališča južno od Tajcihe tako slaba, da jih tudi utrdbе ne popravijo. Odločil se je za umikanje, tako da bo za sedaj odločitev tudi za Japonce izgubljena, ako se bo Kuropatkinu posrečilo z vso svojo armado srečno umakniti se do Mukdena.

Ruska umikanja. — Nova bitka?

Peterburg, 4. septembra. Kuropatkin brzojavlja z dne 3. septembra carju: Danes stoji velik del armade, vtelevši prvi sibirski voj, južno od železnice, ki od postaje Jantaj, 17 verst severno od Ljaojana, vodi k jantajskim rovom. Akopram so se Japonci nahajali v bližini, omejili so se danes na to, da so streljali iz visoke trave. Oni del naših čet, ki se je nahajal v Ljaojanu, je šel na desni breg reke Tajciho. Pokrajina je skoro popolnoma prerašena z visoko travo, ki delovanje tako ovira. Včerajšnje umikanje oddelka generalnega majorja Orlova se je izvršilo v prvi vrsti zato, ker so Japonci iz visoke trave streljali na naše vojake. Izgube tega oddelka so znatne. — Samo en polk je izgubil 1500 mož.

London, 5. septembra. V Tokio je brzojavil v soboto, 3. septembra maršal Ojama: Sovražnik se nahaja v popolni zmešnji in beži. Samo nekateri oddelki, ki so izven Ljaojanskih zidov, se še ustavljajo.

London, 5. septembra. Iz Tokia poročajo: Ruske čete, ki so pozicije južno-zahodno od Ljaojana trdovratno branile in s tem krile umikanje glavne armade, so bile v soboto ponoči pregnane.

London, 5. septembra. Japonci so na vzhodu svoje desno krilo zopet prestavili. Rusom se je, ako tudi z velikimi izgubami, posrečilo, večino svoje armade spraviti preko reke Tajciho do Jantaje. Ker jim pa grozi zopetno prodiranje Kurokije, se mora Kuropatkin, da krije črto svojega umikanja, ustaviti ter s vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago, pričeti s Kurokijem novo bitko, katere vsak čas pričakujejo.

London, 5. septembra. Do včeraj zvečer se ni tu nič natančnega vedelo o uspehu Kurokijevih, katerega armada prodira proti železnici. Zadnje višine si je priboril. V Tokiu so mnenja, da s teh pozicij obvladuje železnico in cesto proti Mukdenu. Maršal Ojama poroča, da sovažnik v fronti japonskega središča in leve armade nadaljuje umikanje preko reke Tajciho. Obe japonski armadi zasledujeta sovažnika ter sta dosegli črto od Totepjir do Janghialince. Japonski načrt je bil: v soboto popoldne priti na desni breg Tajcihe. — Japonska desna armada je 2. septembra deloma zavzela 31 m. visok grič zahodno od Hejintava, položaj pa še ni jassen. Sovražnik se baje v smeri pri Jantaju premogokopih počasi koncentriral. — Neka poznejša brzojavka maršala Ojame poroča, da je sovažnik popolnoma poražen in da beži.

London, 5. septembra. »Standard« brzojavljajo iz Tokia, da ruske čete severno nasproti Kurokija ne prestando dobivajo pojačenja iz Mukdena. V Tokiu se boje, da bo velik del sovažnika vendarle ušel proti severu.

London, 5. sept. Londonski vojaški in politični krogi nad vse živahno razpravljajo vprašanje, jeli bodo Japonci prodirali

proti severu ali pa hočejo počakati v Ljaojanu na morebitni ruski napad. Po verodostojnih poročilih menijo, da bodo začasno Japonci smatrali Ljaojan za utrjen temelj svojih nadaljnjih kretanj. Ljaojan so Rusi z velikimi stroški dolgo časa utrjevali. Japonci so mnenja, da bode veliko lažje kakor Ljaojan zasesti Mukden ali Harbin.

Berolin, 5. sept. Iz Tokia poroča »Berl. Tag.«, da cenijo v Tokiu izgube vseh treh japonskih armad v bitki pri Ljaojanu na 19 000 mož.

Stackelbergov voj v nevarnosti.

London, 5. septembra. Vzdržujejo se vesti, da je voj generala Stackelberga odločen od ostale ruske armade.

Pariz, 5. septembra. Nikakor ni gotovo, ako se je general Stackelberg osebno udeležil ekspedicije. Vodstvo njegovega voja ima general Jarubajev, ki je nekaj bataljonov baje rešil v Jantaj. V Peterburgu je veliko vznemirjenje nad usodo Stackelbergovega voja.

Ruski zrakoplovi in topničarstvo.

London, 5. septembra. Iz Mukdena se poroča: Rusko artilerijo so znatno podpirali zrakoplovi, ki so se dvigali južno-zahodno od Ljaojana ter so natančno polzevali stališča japonskih baterij. Pri umikanju so Rusi morali pustiti mnogo topov, katerih na blatni cesti niso mogli spraviti naprej.

Armadi izmučeni.

London, 5. septembra. Vsled velikanskih naporov sta obe armadi popolnoma izmučeni, tako da danes ni bilo nobenih sovražnosti. Japonske čete, ki so dva dni bile na brzem maršu, ter šest dni v jarkih, napolnjenih z vodo in dva dni brez hrane, so bile po zadnjem bajonetnem naskoku tako utrujene, da mnogi vojaki niso več mogli sprožiti puške.

Mnenje v Peterburgu.

Peterburg, 5. septembra. Izgubljene bitke in dejstvo, da so Rusi zapustili Ljaojan, je tu jako globoko vplivalo, akopram pravijo, da je bilo v Kuropatkinovem načrtu zapustiti Ljaojan. Ze začetkom avgusta je prišel Kuropatkin odpošiljati zaloge iz Ljaojana proti Mukdenu. Mnogi vojaški krogi pa smatrajo vojsko za izgubljeno in izgubo Port Arturja za gotovo, ako se Kuropatkin tekom štirih tednov ne opomore od zadnjih udarcev.

Koliko časa bo trajala vojska?

London, 5. septembra. Japonci imajo zopet pripravljenih 200.000 mož, da pomnože armado v Mandžuriji. Finančni aranžma Japonske je pripravljen na triletno vojsko. Mirovne pogoje mora staviti Rusija, ne Japonska.

Japonski načrti.

Berolin, 5. septembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Tokia: V krogih japonskega generalnega štaba so mnenja, da bo Kuroki še meseca septembra prišel do Mukdena. Dve diviziji sta odšli zopet na bojišče, da nadomestita izgube. Namen Japoncev je Mukden in Port Artur vzeti za vsako ceno in sicer še ta mesec. Potem bodo dali četam mir in po zimi utrjevali dobljene pozicije. Pred Port Arturjem imajo Japonci sedaj 650 topov. Med dosedaj padlimi so večinoma prostovoljci, ker poveljnik Port Artur oblegajoče armade namerava gardo in najboljše čete prihraniti za zadnje napade.

Port Artur.

London, 5. septembra. Med 27. in 31. avgustom se je vrnil zopet veliki naskok na Port Artur. Japonci so zasedli Palunšan, kjer so postavili mnogo težkih to-

pov, s katerimi sedaj streljajo v mesto. Japonke izgube v teh bojih so bile velikanke. Izgubili so 8000 mož. Rusi so izgubili 3000 mož.

Cifu, 5. septembra. Dne 27. avgusta so prišli Japonci z drugim splošnim napadom na Port Artur ter naskok nadaljevali do 31. avgusta. Dne 31. avgusta so se Japonci na vsej fronti umaknili, izvzemi Palunšan. Dne 30. avgusta so Rusi odbili razne naskoke na Ičan. Dne 2. septembra ob 3. uri zjutraj so Japonci vnovič silno napadli levo rusko krilo, a so se ob 6. uri zjutraj zopet umaknili, naskok se je pričel ob streljanju. Japonci so streljali posebno od Palunšana in Subigana, Rusi od Ančšana in Eduna. Rusi pravijo, da so Japonci izgubili pri tem splošnem napadu 8000 mož. Pri boju topništva so sodelovale tudi v luki ležeče ruske ladje.

London, 5. septembra. Kakor poroča »Daily Telegraph« iz Cifu, se ob streljanju Port Arturja dan in noč nadaljuje. Na en dan je padlo v mesto 120 granat, a večinoma na javne trge. Dne 29. avgusta so zapustile ladje »Bajan«, »Perešvjet«, »Retvizan« in »Paladalu« ter plule 2 milj daleč na morje, ne da bi jih Japonci napadli. Z nekega grida je padla granata na »Perešvjet« ter ubila 15 mož. Popravo poškodovanih ladij Rusi v luki nadaljujejo. Dovažanje živih je vedno težavnejše. Z dne 4. t. m. javlja isti list: General Nogi je vsled ne uspehov pri Port Arturu tako potr, da so ga le s silo zadržali, da se ni postavil v prvo vrsto naskakujočih oddelkov. Rusi in Japonci v Cifu uradno naznanjajo, da je nastopil odmor v operacijah pri Port Arturu.

London, 5. septembra. Pred Port Arturjem se je razletel težak ruski top. Iz tega tu sklepajo, da so ruski topovi že izrabljeni.

London, 5. septembra. Tekoči teden je bilo iz Tokia odposlanih 15 polkov na pomoč japonskim četam pred Port Arturjem.

London, 5. septembra. Port Artur oblega 45 000 Japoncev. Ta armada se vsak dan množi. Japonci so opustili svoj načrt, da bi z naskokom vzeli Port Artur. Japonci nameravajo z neprestanim obstreljevanjem prisiliti ruske topove, da umolknejo.

Ljaojan.

kjer je bila te dni ena največjih bitk svetovne zgodovine, spada med najstarejša mesta v Mandžuriji in že stoji, kakor poročajo kitajski viri, 2000 let. Mesto je bilo svoj čas prestolno mesto stare vladarske rodovine Lao. Ta rodovina je storila jako veliko za razvoj trgovine in obrti v Mandžuriji, kakor tudi za omiko in slovstvo. Od nekdanjih mogočnih vladarjev rodovine Lao je ostalo le še ime in pa nekateri znameniti nagrobni spomeniki. Med njimi je tudi neki star poganski tempel, v katerem je mnogo umetno izdelanih malikov iz zlata in srebra. Sedanja Ljaojan je jako lepo mesto, prebivalci se pečajo z dokaj živahno trgovino z žitom, bobom in živino. Prebivalcev šteje mesto 60 000 med njimi je 2000 Rusov in 100 drugih Evropejcev. Vsled svoje ugodne zemljepisne lege je mesto Ljaojan poklicano za posredovni trg trgovini z južno Mandžurijo, Korejo in z Mongolsko. Mandžurijska železnica je že dvignila njegovo važnost. Harbin je Rusija, ko je zasedla Mandžurijo, določila za sedež administrativnih ruskih oblastij, a Ljaojan za trgovsko središče dežele, ki leži ob spodnjem teku reke Liao. Predao je izbruhnila rusko-japonska vojska, je bil v Ljaojanu znani ruski general Linjevič, ki je zlasti strogo nadzoroval kitajsko mejo. General Kuropatkin se je nastanil v Ljaojanu koncem meseca aprila. Stanoval je v dveh železniških vozeh. Rusi so Ljaojan pod Kuropatkinom znatno utrdili. Ljaojan je od Mukdena oddaljen okoli 60 verst.

„Diana“.

Pariz, 5. septembra. »Agence Havas« poroča iz Saigona, da je poveljnik ruske križarice »Diana« dobil od ruske admiralitete povelje, naj križarico razoroži.

Rusko brodogradje.

Ruska je naročila v Ameriki veliko število novih vojnih ladij. Baltiško brodogradje je baje že na poti v vzhodno Azijo.

Izjava ruskega admirala.

London, 3. septembra. Reuterjev dopisovalni urad poroča iz Cintava: Ranjeni admiral Matusevič je izjavil, da je ta vojska pokazala, kolike važnosti je na morju brezžični brzojav, katerega so se posluževali v zadnji bitki, dokler niso sovražniki razstrelili priprav. Proti plavajočim ni nobene druge pomoči, kakor pošiljati naprej čolne, ki jih polove. Torpede ne delujejo prav izvrstno. Japonci so v eni noči izvršili 15 brezuspešnih torpednih napadov. Ako deluje več ladij

skupno z metalci svetlobe, se lahko popolnoma zavarujejo pred torpednimi napadi. Torpedne mreže so v boju brez pomena ter še celo zavirajo ladje pri gibanju. Japonska poročila o pomorskih bitkah so nenatančna, ker zamloučujejo japonske izgube. Matusevičovo zdravstveno stanje je zelo resno, dočim bodo ostali ranjenci kmalu ozdraveli.

Japonska in Koreja.

Tokio, 5. septembra. Danes so objavili dne 22. avgusta v Söulu sklenjeno pogodbo med Japonsko in Korejo. Korejci so se zavezali, da nastaviyo od Japoncev predlaganega Japonca za finančnega svetovalca in enega inozemca, ki ga priporoče Japonci, za diplomatičnega svetovalca v uradu za vnanje zadeve. Vse finančne zadeve, kakor tudi vse važne odredbe z ozirom na vnanjo politiko se bodo izvršile šele, ko bota zaslšana navedena dostojanstvenika. Korejska vlada se je zavezala, da bo, predno potečejo pogodbe in zveze s tujimi velevlasti, kakor tudi pri rešitvi vseh diplomatičnih zadev in pri podelitvi koncesij inozemcem, vselej prej se posvetovala z Japonsko. Finančnim svetovalcem je imenovan ravnatelj dohodninskega urada v Tokiu, Basata, diplomatičnim svetnikom pa legacijski svetnik Steven.

Cesarskim namestnikom v Trstu.

bo, kakor sodijo v Trstu, najbrže imenovan dosedanjí bukovinski deželni predsednik, princ Hohenlohe, ali pa dalmatinski cesarski namestnik baron Handel.

Pravijo, da bo izmed navedenih dveh najbrže imenovan princ H. Hohenlohe. Dosedanji tržaški namestnik grof Goess je včeraj prišel v Trst, da se poslovi od uradništva, in zapusti najbrže še danes Trst.

Körber na potovanju.

Črnoivice, 5. septembra. Ministrski predsednik dr. pl. Körber je včeraj zjutraj odpotoval v Stanislav; do gališke meje ga je spremlil bukovinski deželni predsednik.

Stanislav, 5. septembra. Gališki cesarski namestnik in uradniki so pozdravili ministrskega predsednika, ki je nadzoroval okrajno glavarstvo, okrožno sodišče in kaznilnico. Ob 5. uri popoldne se je pripeljal v Strij, kjer so ga sprejeli načelniki uradov. Zvečer se je odpeljal v Podborca, kjer je prenočil pri baronu Brunickem.

Dr. Ebenhoch o položaju.

Dr. Ebenhoch je pričel v svojem glasilu članek o političnem položaju v prihodnjem državnozbornem zasedanju. Ebenhoch meni, da se bota zblížala kat. središče in krščansko socialna zveza in svetuje ustanovitve parlamentarne komisije. Zidnji govor ministrskega predsednika je jasno pokazal njegove načrte in je vplival pomirjevalno na vse strani (?). Za prihodnje zasedanje poslaniške zbornice so znamenja ugodna, da bi zbornišno ozračje v prvih sejah pretresal grom zadnjih političnih viharjev. Če se to upanje uresniči, bo zbornišno zasedanje trajalo dolgo časa in rešiti se bodo morale vse važne predloge, ki niso bile na škodo skupnega narodnega gospodarstva letos rešene. Če bo ministrski predsednik v ta namen premenil svoje ministristvo v parlamentarno, se ne more presoditi, a po njegovi sodbi bi strankam bolj ugajalo, ko bi velike predloge rešilo parlamentarno ministristvo, kakor pa strankarska uradniška vlada.

Zadeva princezinje Koburške v državnem zboru.

Češki državni poslanec grof Adalbert Sternberg hoče, kakor smo že omenili, zadevo princezinje Koburške spraviti v državnem zboru v razgovor. Sternberg je izjavil, da je bila princezinja po krivici pridržana v blaznici in da bo oziagal metodo, s katero se v Avstriji neljube osebe zapira v blaznico. Samo zasluga cesarjeva je, da se nekemu princu nedavno ni isto zgodilo in da je še prost. Ako principi niso varni pred blaznico, kdo pa naj bi bil? Princezinja Koburška je popolnoma zdrava.

Novi topovi.

Ker so nekateri listi poročali, da ne bodo še pričeli z izdelovanjem novih topov, je vlada izjavila, da so dosedanje poizkušnje dokazale rabljivost novih topov v vsakem oziru. Komisijo, ki je vodila preizkušnje, so pa razpustili zato, ker je vprašanje o novih topovih tehnično rešeno.

Razpor med francosko in apostolsko stolico.

Francoski min. predsednik Combes je govoril 4. t. m. na ljudskem banketu v Aixerru. Med drugim je rekel: Francoska vlada hoče doseči, da se vse naprave podvržejo nadoblasti ljudovlade, ki bo popolnoma neodvisna od vsake cerkvene oblasti. Ker se Vatikan že 80 let ne ravna po doloilih konkordata, je vlada naznanila, da pretirga diplomatične zveze. Nov konkordat je nemogoč. Edina rešitev je sporazumna ločitev ne iz sovražstva do krščanstva, marveč po načelih socialnega miru in verske svo-

bode. Combes je nato govoril o protektoratu in izjavil, da tega vprašanja ni treba spravljati v dotiko z ločitvijo cerkve od države. Min. predsednik je končno pozval vse republikance, da naj bodo edini in tako omogočijo časoma dveletno vojaško službo, nadalje dohodninsko davčni zakon in pa starostno oskrbo delavcev, nakar pride v razgovor ločitev cerkve od države.

Slovanske vzporednice v Sleziji.

V Opavi se je osnoval odbor, ki bo pozval nemške hišne posestnike, da naj čeških učiteljev, ki bodo poučevali na čeških vzporednicah, ne sprejmejo v stanovanje, kakor tudi ne čeških dijakov.

Žrtve vojaških vaj.

Na Sedmograškem ima ogrska deželna bramba svoje vaje. Te so bile tako naporne, da je vsled naprov in pomanjkanja vode umrlo 9 m.ž., 150 so jih pa morali oddati v bolnico. Žrtve so bili rezervisti, ki niso bili kos naporom.

Zaroka nemškega prestolonaslednika.

Navesta nemškega prestolonaslednika princezinja Meklenburg Šerin je bila rojena 20. septembra 1886; nemški prestolonaslednik princ Friderik Viljem je star 23 let. Kakor poročajo listi, sta se novorođenca tajno zaročila pred dobrim letom. Zaroko so nameravali razglasiti javno 20. septembra, a ker sta večkrat obdevala, so jo preje razglasili.

Plevejev morilec pobegnil?

Iz Londona poroča Reuterjev urad, da so Plevejevega morilca odvedli! Nedavno je došel v bolnico, kjer je ležal morilec Sasonov, neki mož v obleki orožniškega polkovnika v spremstvu enega zdravnika in orožnika. Pokazal je ukaz pravosodnega ministristva, vsled katerega je bil pooblaščen odvesti morilca v ječo. ako je ta že zmožen za prevoz. Zdravnik, ki je spremljal polkovnika, je preiskal morilca in izjavil, da je zmožen za prevoz, nakar so ga odnesli. Od tistega časa pa ni o morilcu ničesar več čuti. Pozneje se je izkazalo, da je bilo povelje, s katerim se je orožniški polkovnik izkazal, ponarejeno. Znano ni, ali so Sasanova oprostiti njegovi prijatelji ali je pa politična policija na ta način Sasanova hotela spraviti popolnoma v svojo oblast.

Odškodnina za umorjene misijonarje.

»Times« poročajo iz Pekina: Francoski poslanik v Pekinu je zahteval od kitajske vlade, da mora zaradi meseca julija umorjenih treh belgijskih misijonarjev izpolniti sledeče: Kaznovanje krivcev, udstavljenje podprefekta in uradnikov, ki niso hoteli ščititi tujcev, nadalje ustanovitev bolnice za Kitajce brez razlike vere, častni pogreb umorjenim misijonarjem in odškodnino rodovinom umrlih misijonarjev. Kitajska vlada bo te zahteve izpolnila.

Finski deželni zbor.

bo sklican v zasedanje 6. decembra. Zadnje zasedanje je bilo 1. 1900 in se je takrat naznanilo, da bo zopet zboroval čez štiri leta. Po doloilih mora finski deželni zbor zborovati vsaj vsako peto leto.

Bomba v Barceloni.

V Barceloni je našel policist v nekem kotu bombe, katero je nesel v justično palačo, kjer se je razletela in razrusila del poslepa. Ranjen ni bil nihče.

Trgovinska pogodba z Italijo.

Pri pogajanjih o trgovinski pogodbi med našo državo in Italijo so se, kakor poročajo z Dunaja, pojavile nove zapreke. Avstro-ogrski poverjeniki so dobili z Dunaja in iz Budimpešte nova navodila.

Združenje Krete z Grško.

Turčija je na podlagi poročila svojega poslanika pri grški vladi v Atenah razposlala na štiri velevlasti, ki so zaščitnice Krete, okrožnico, v kateri jih prosí, da naj se ne ozirajo na predloge, ki jih hoče staviti grški princ Jurij o združitvi Krete z Grško.

Ruski judje.

S carjevim ukazom so na Ruskem premenili nekatera določila o naseljevanju judov. Dovoljeno je naseljevanje izven mest in trgov izobraženim judom, trgovcem prvega reda, rokodelcem in pa bivšim vojakom.

Judje z višjo izobrazbo smejo povsod trgovati in izvrševati obrt. Nadalje smejo oni judje, ki imajo naslov »trgovski svetnik«, stanovati s svojimi družinami, kjer hočejo; kakor tudi oni judje, ki so v vojski na daljnem vzhodu služili in bili odlikovani.

Štajerske novice.

Š Samomor v ječi Graški listi zabelujejo vest, da se je morilec svoje žene, Segula, v zaporu obesil.

Š Morilec Majcen. Radi umora na Antoniju Pozeb prijeli Anton Majcen je tudi na sumu, da je lani oropal neko kočarico v Majšberu.

Š V konkurs je prišel Jurij Regorschev, trgovec in tovarnar v Guberniku.

Š Nemška smaga. Pri občinskih volitvah v St. Lenartu v Slov. gor. so zmagali nemškutarji.

Š Umrl je v Mariboru vpokojeni major gospod Fran Mally, rodom od sv. Ruperta v Slov. goricah.

Š Velika ljudska veselica se vrši v nedeljo, dne 11. septembra, na Vidmu ob Savi, na vrtu gospe Pobjedove, v prid šolskemu in loterijskemu podjetju. Švira videmski tamburaško društvo in poje krško-videmski pevski zbor. Vstopnina za osebo 40 h. Začetek točno ob 3 uri popoldne.

Š Izjava. Na svoja stara leta se mi pač ne ljubi, da bi se prepiral po časopisih, vendar moram resnici na ljubo tukaj izjaviti, da se prav nič ne strinjam s »Štajerskim« dopisnikom ter odločno obsojam vse krivične napade na mojega gosp. kaplana in tukajšnje Marijino društvo. Prav odločno odklanjam tudi vsako »Štajersko« pohvalo, ker bi si dal pač slabo sričevalo vsak duhovnik, ki bi sprejemal ali iskal hvale in zavetja pri listu, ki blati vse, kar je dobrega in svetega. Izjavljam tudi na tem mestu, da me moj č. g. kaplan vestno podpira pri vseh duhovskih opravilih, da oba v lepi slogi delujeva. — Sv. Janž na Dravskem polju. — Franc Simončič, župnik.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. septembra.

Desetletnica »Danice«. Pripravljalni odbor za desetletnico »Danice« (Ljubljana, sv. Petra cesta 72) poziva vse udeležnike slavnosti, naj mu v najkrajšem času naznajo svoje udeležbo pri banketu. Na naznaila po 8. sept. se ne bode moglo ozirati.

Nova podružnica »Schulvereina« se je na Kranjskem ustanovila na Reki, okraj Kočevje.

Pokrovitelj družbe sv. Cirila in Metoda pri I. ljubljanski podružnici je postal č. g. župnik Frančišek Košmrlj iz Amerike, ki je daroval za jeseniški otroški vrtec 200 K. Gospa Katarina Auerjeva iz Ljubljane je darovala v isti namen 30 K in postala ustanovnica pri šentjakobski-trnovski podružnici.

Družba sv. Cirila in Metoda pojasnuje, da stane 1000 narodnih kolkov 20 K. Trgovcem in trafikam se more, ako naročajo najmanj 1000 izvodov, na njihovo izrecno zahtevo dovoliti rabat. Če takoj plačajo naročene kolke, dá jim družba na 1000 kolkov 50 po vrhu. Razne sl. tvrdke, ki ga pa prodajajo družbi v prid brez plačn, zagotavljajo si s tem činom narodno zahvalo. Narodni kolek se naroča z naslovom: »Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, »Narodni dom«.

Premeščenja in nameščenja duhovščine v tržaško-koprski škofiji. Č. g. Anton Nottar, ekspozit, na Plavjah je premeščen v Storje, č. g. Frančišek Skvarč iz Doline v Skočjan, č. g. Zalkar Ivan iz Oprtija na Plavje, č. g. Blaž Vattova iz Grožnjana v Gračišče (Sv. Križ) č. gosp. Ivan Apollonio, koop. pri sv. Jakobu, v Grožnjana kot župe upravitelj, č. g. Saul Richard iz Umaga v Trst k sv. Jakobu. — Novomašniki č. g. Alberti Josip je poslan v Sežano, č. g. Brumen Hadrijan je poslan v Jelšane, č. g. Dubas Anton v Umag (Humak), č. g. Križman Josip v Kravce, č. g. Martelanc Aleksander v Dolino, č. g. Pilat Joahim v Oprtalji, č. g. Ziaeh v Mile. (Tisti č. gg., ki niso imeli slovenske [hrvaske] vzgoje, so morali napraviti izpit pred nameščenjem.

— Romarji v Rim. Dunajčanje prirede dne 11. oktobra romanje v Rim. Visk ovide iz Pontebe dne 11. okt. ponoči ob 11. uri 40 minut. Torej morajo romarji s Kranjskega ob tem času biti v Pontebi. Kdor se hoče udeležiti, naj to naznani vsaj do 10. septembra.

— »Zvezki« so dalje poslala svoja poročila naslednja društva: 58. K. bralno-pevsko društvo v Št. Petru pri Gorici; 59. Sl. kat. akademsko društvo »Danica« na Dunaju; 60. Slov. gosp. izobraževalno društvo »Skala« pri Sv. Petru nize Maribora; 61. Izobraž. in zabavno društvo »Kranj« v Kranju; 62. K. s. izobraževalno društvo Gozdanje-Jezerce (Koroško); 63. Kat. društvo rokodelskih pomočnikov v Št. Vidu nad Ljubljano; 64. K. s. izobraževalno društvo v Škocijanu pri Mokronogu

— **Prestavljena je poštarica Ma-**
rija Strašak z Dobre na Muto.

— **Učiteljske vesti** Imenovani so:
absolvirani učiti. kandidat g. Ivan Go-
lob za provizoričnega učitelja na ljudski
šoli v Čerkjah, okraj Krško, absolvirani
učiti. kandidatinja gđd. Marija Znanec
za prov. učiteljico na šoli v Ribnici in gđd.
Adela Golob za prov. učiteljico na šoli
v Žalah pri St. Vidu, absolvirana učiti. kan-
didatinja gđd. Antonija Virk za su-
pletko na šoli v Ribnici. Provizorična učitel-
jica gđd. Marija Krall je od svojega
mesta v St. Vidu prostovoljno odstopila.

— **Na o. kr. ženskem učiteljsku**
v Gorici prične šolsko leto 16. t. m. Vpi-
sovanje za deško in dekliško vadnico se
vrši 15. t. m. od 8.—12. ure, vpisovanje
gojenk za vsprejem v prvi tečaj o. kr. žen-
skega učiteljskega pa bode 14. in 15. t. m.
od 8.—12. ure.

— **Domača umetnost** Domači slikar
g. J. J. B. in iz Ljubljane je na prečelju
narišal pet podob, namreč sv. Katarino,
sv. Nežo, sv. Stanislava K., sv. Janeza B. in
sv. Angelo, ki je glavna in najlepša slika.
Kompozicija je izborna, barve so živahne,
vsa slika kar očara gledavca. Vse delo hvali
domačega umetnika, ki naj bi ga podpirali
narodni krogi.

— **Raspisane službe na idrijski**
realci. Mestno županstvo v Idriji razpisuje:
Na mestni nižji realci v Idriji je popolniti z
dnem 15. kimavca 1904 mesti pravega
učitelja za matematiko in fiziko in
veroučitelja s prejemki in pravicami
določenimi v zakonu z dne 19. kimavca
1898 drž. zak. št. 173. Prošnje, naslovljene
na občinski odbor mesta Idrije, je vložiti
službenim potom z vsemi potrebnimi prilo-
gami do dne 12. kimovca 1904 pri
ravnateljstvu mestne nižje realke v Idriji.

— **Mleko podražili** so v Trstu pre-
kupovalci mleka. Liter mleka velja sedaj
28 v.

— **Imenovanja.** Davčni kontrolor g.
Rudolf Strnad je pridružen v službovanje
o. kr. davčnemu uradu v Il. Bistrici, finančni
konicist g. Al. Huth je prestavljen iz
Ljubljane v Radovljico, finančni koncipist
g. Ivan Ditz pa iz Radovljice v Litijo.
Davčni praktikant g. Evgen Šfiligoj
pride v Metliko, pomoč. uradnik pri novo-
meškem sodišču g. Ivan Zupančič pa
za kancelista k sodišču v Trebnje. — Davčni
kontrolor g. R. Hard Malley je umirovljen.
— Davčni sluga g. Franc Staral je do-
bil službo sluga pri o. kr. notranjem mini-
strstvu na Duraju. — Pomožni sluga pri
o. kr. davčni administraciji v Ljubljani g.
Gašper Lunder je imenovan za davčnega
slugo v Postojno.

— **Najstarejši slušatelj dunajske**
univerze. V soboto so pokopali pri Du-
naju umrlega rudniškega ravnatelja g. Jo-
žefa Svoboda. Mrtvaški list ga je med
drugim označeval tudi za »stud. phil.« G.
Jožet Svoboda, 64letni mož, je po svojem
umirovljenju s posebnim veseljem se po-
svetil proučenju botanike ter je bil upisan
na dunajskem vseučilišču, kamor je vestno
zahajal k predavanjem.

— **Nemško in avstrijsko planinsko**
društvo. Proračun društva z l. 1905 bi-
lancira v dohodkih in stroških z 420 600
markami.

— **Sadna razstava v Radovljici.**
Z ozirom na neka nespornost, kajna, katera
so nastala glede vodstva pri prireditvi sadne
razstave v Radovljici, sešel se je odbor kmetijske
podružnice radovljiške na posvetovanje,
da odstrani nastale ovire. Posvetovanja so se
udeležili gg. državna poslanca Dr. Ferja-
nčič in Pogačnik, g. potovalci učitelj
Gombalč, g. Mulley iz Logatca ter g.
Treven z Jesenic. Podružnični odbor je o
sporazumljenju imenovanih gospodov izjavil,
da je precej iz početka smatral kmetijsko
podružnico kot prirediteljico razstave, ki je
edina odgovorna za moralni in gmetni uspeh
razstave ter prevzame vodstvo za prireditve
iste. Z ozirom na to se je prvotno izbrani
odbor razstave razšel. Oti gospodje, kateri
so z izjavo naznanili svoj odstop od podjetja,
so naprošeni, da svoje moči posvetijo brez
dvombe za okraj in deželno koristnemu pod-
jetju. Pripomni se pri tej priliki, da so do-
sedaj nastali stroški z dosedanjimi prispevki
malone pokriti. — Podružnica o. kr.
kmetijske družbe za Radov-
ljico - Predtrg - Lancovo, dne
4. septembra 1904. Koroščin J. r. t. d. pred-
sednik. — Opomba za udeležnike
sadne razstave v Radovljici.
Da bi ne nastale v prometu kake pomote,
prosi imenovana podružnica, da se naj vse
poštne in druge pošiljke, zadevajoče sadno
razstavo, pošiljajo kakor dosedaj, na pri-
pravljene odboru sadne raz-
stave, kateri odbor se je itak sestavil iz
odbora imenovane kmetijske podružnice.

— **Za sadno razstavo v Radov-**
ljici so nadalje darovali: Občinski odbor na
Jesenicah 100 K. visokoč. gosp. ces. svetnik
Ivan Murnik v Radovljici 50 K. kmetijska
podružnica Vrhnika 6 K. g. V. Vurnik, po-
dobar v Radovljici, 4 K. Srčna hvala!

— **Navaren tobak.** Izdajatelj listu
»Wiener Album« na Dunaju Gustav Four-
nesu je večeraj eksplodiral med tobakom v
pipi, katero je razneslo. Fournes je bil na
očesu tako težko ranjen, da si mu morali
oko vzeti ven. Ostanek tobaka katerega je
Fournes kadil, je oblast korfi očala.

— **Hrvaške novice.** Radi do-
godka na zaprešiskem kolo-
dvoru, pri katerem sta bila lani ubita
dva kmeta, bo sod. obravnava 22 t. m. s.
Med obtoženimi sta pravnik Marko
Leitner in posestnik Stanislak. — Za
vojniški luki nameravajo prirediti
Gruž in Reko pri Dubrovniku. — De-
monstracije proti mažarski
šoli so bile v Oseku. Na šoli so raz-
bita vsa okna.

— **Beda v Avstriji.** L. t. 1903 je
bilo v Avstriji na javni dražbi prodano
22 000 premijin. Vse stvari so bile ce-
njene na 8 milijonov in 700 000 kron.

— **Iz Nabrežine** poročajo, da je
stavka brusarjev kamenja končana.

— **Smela na lovu** G. I. Rakovec,
steber liberalne politike v Kranju, je lovil z
nekim dobrim prijateljem iz Ljubljane jere-
bice na bitinjskem polju. Pa lej ga šmenta!
V krompirju je naenkrat »gad pičil«
Rakovcevega psa-prepelicarja, da je na mestu
poginil. Njegov lovski prijatelj je imel to-
liko usmiljenja, da mu je še tisti teden kupil
družega psa! — In zdaj ne more g. R. za-
vezati jezika hudomušnežem, kateri si med
seboj pripovedujejo, da so bila smrtonosni
»gad« pravzaprav svinčena zrna,
ki so priletela iz puške dotičnega ljubljans-
kega izurjenega lovca in psu zadala smrto-
nosni »pik«. — Sliši se, da so tudi v bes-
niškem lovu skrite za oba imenovana lovca
neprijetne pušice, zatorej se jima svetuje, da
se zanj toliko ne brigata!

— **Poročil** se je o. kr. davčni pristav
g. Rajko Levstek z gđd. Mimi
Müller v Črnomlju.

— **Nesreča s puško** Franceta Šker-
janca je pri Grosupljem nekdo ustrelil po
nesreči v noge. Škerjanec, katerega so pre-
peljali v bolnico, noče povedati, kdo ga je
obstrelil.

— **Iz litijske okolice** se nam piše:
Minoli četrtek zvečer je strela užgala
hišo posestnika Jos. Čebela v Lešah nad
Savo. Ogenj so takoj pogasili; vas je bila v
veliki nevarnosti. — Treščilo je tudi v
Rogličevo hišo blizu Litje, a škode ni bilo.
— Zadnji semenj na Vačah je bil
dobro obiskan, kupčija pa je bila srednja.
— Župna cerkev na Vačah, ki
je vsled požara precej trpela, bode v krat-
kem popravljena. — Nalivi in vi-
harji so zadnji čas v okolici napravili
mnogo škode na polju in vrtovih. Ako bode
nekaj časa lepo vreme, bodo ljudje pridelti
precej ajde.

— **Kontrolor Jereb mrtve?** S Kranj-
ske gore, 4. septembra. Minulo je že več
ko osem tednov, odkar je izginil tukajšnji
davkarski kontrolor Jereb, in do danes
ni o njem duha ne sluha. Zmešalo se je
mu nekaj; domišljeval si je namreč, da ga
preganjajo. Dne 9. julija je vzel lovsko pu-
ško in odšel v dolino Pišenco, kakor so ga
nekateri videli. Skoraj se ne more več dyo-
miti, da se je ponesrečil kje v gorah pri
Kranjski gori. Ne vemo, kaj se je storilo,
da bi se nesrečnik poiskal, a sodimo, da
premal. Ako se izgubi kaka ovca, jo iščejo,
dokler je ne najdejo; — ko se je pa izgu-
bil nesrečnik, kateremu je pamet otmela,
ki si sam ni mogel pomagati, se je na vsak
način premalo storilo, zlasti prve dni, ko je
bilo še upati, da živega dobé. Njegova uboga
mati, katero je sin podpiral, hodi zmiraj iz
Besnice, kjer je bil doma, v Kranjsko goro
tokat in popraševati po njem. Koga zadene
krivda zaradi te velike nebrčnosti? Naj se
poišče vsaj njegovo mrtvo truplo in po-
koplje, da ga živali ne bodo raznesle.

— **Proti pačenju krajevnih imen.**
Dovajmo, da je tržaško o. kr. namestništvo
izdalo ukaz vsem o. kr. okrajnim glav-
arstvom, naj ista remudoma odpravijo vse
one javne krajevne napise, ki ne soglašajo
z onimi, ki so navedeni v državnem ime-
niku.

— **Na Savi pri Jesenicah** se je po-
družnica socialnodemokratskega »Splošnega
delavskega napredno-izobraževalno pravo-
varstnega društva« prostovoljno razšla. Tako
javlja uradni list.

— **Vegova slavnost** v Zgorici se ne
vrši dne 8. septembra, kakor se je poročalo,
ampak koncem septembra, kar se
bo pravčasno naznanilo.

— **Iz velike Kostrelnice** se nam
piše: Huda nevihta je divjala 23. avgusta
okoli nas. Ob 1/2. uri se je hudo zabli-
skalo in strela je udarila v Piševo hišo, kjer
sta molila ded in hišna gospodinja. Ded gre
gledat, kam je udarila strela, vidi svojo hišo
v ognju ter prične klicati na pomoč. Gospo-
dinja beži z otročičem iz hiše, ded pa na
izbo, da bi rešil, kar mogoče; a bilo je že
prepozno. Zgorela jim je vsa obleka, živež
i. dr. — Brezdvomno bi bila zgorela vsa
obširna naša vas, ako bi ne bili imeli pri ro-
kah brizgalne. Vsa vas je silno hvaležna se-

danjemu pred. g. dekanu kamniškemu Lav-
renčiču, ki nam je svoječasnno prestr-
brno brigalno. Vsi posestniki se prav lepo
zahvalujemo pred. g. dekanu za njegov ve-
likodušni dar. Obenem se pa zahvalujemo
tudi slavni požarni brambi v Smartnem, ki
je takoj prihitela na pomoč in tako omejila
požar in olavnila večjo nesrečo. — Posest-
niki v Vel. Kostrelnici.

— **Iz Morav** se nam poroča: Tudi v
naši dolini so letos hude nevihte. Na
Plesu je strela užgala Kržanov kozolec.
V noči na petek je na Limbarski gori
grmelno in treskalo, da je bilo res groza. V
sicer močan in pred letom popravljen strelo-
vod je udarila tako silno strela, da se je
strelodvod pretrgal; strela je šla skozi steno
pri temelju in naredila pet lukenj. Kamenje
in omet je izbila s tako silo, da je odletelo
na nasprotno steno. Bila bi gotova nesreča,
ko bi se bilo to zgodilo prejšnjo noč, ko
je bila polna cerkev romarjev. Isto noč je
udarila v Andrejčetovo hišo na Hribcih skozi
streho in strop ter raztrgala in raztopila
veržice pri uri; sicer ni naredila škode.

— **Z Jesenjo** se nam piše: Vese-
lica, ki jo priredi katol. delavsko društvo
s sodelovanjem slov. katol. akadem. društva
»Danica«, vzbuja med ljudstvom veliko za-
nimanje. V pojasnilo: Vse delavstvo
na Jesenicah, Savi in Javorniku plača na ve-
selici v četrtek dne 8. t. m. le polo-
vično vstopnino, torej za sedeže
I. vrste 1 K 50 v., za sedeže II. vrste 1 K,
za stojišča 40 vin. Veselica se prične
točno ob 1/4, konec ob 6 uri. Vlaki
prihajajo na Jesenice: Ob 2. uri iz
Ljubljane, ob 1/3 s Trbiža; odhajajo
z Jesenic proti Ljubljani: 6.45, 8.55 zvečer;
proti Trbižu 6.12 11.54.

— **Umrl** je o. g. Jos. Gožnjak,
župnik pri Devici Mariji na Italijanskem dne
31. avg. t. l. na živčnih planinah. Zdelo ga
je kap, kakor je dagnala zdravniška komi-
sija. Bil je trož-junak, v najboljših letih, iz-
vrsten glasbenik, pregostoljubljen tovariš in
jako priljubljen duhovnik. Naročen je bil
tudi na slovenske časnike in se je naslavljal
Rastislav. Duhovnjani njegovi ga na noben
način niso pustili pokopati izven duhovnije.
N. v. m. p.

— **Na Sv. Planini** nad Zgorjem ob
Savi bode praznik Marijinega imena t. j.
11. septembra veliki shod. Soboto, 10. t. m.,
se bode izpovedovalo, na večer bode lita-
nije in na praznik jutraj ob 6. in dopoldne
ob 10. sv. maša s pridigo.

— **Raspis dobave lesa.** C in kr.
poveljništvo pomorskega arzenala v Pulju
je poslalo trgovski in obrtniški zbornici v
Ljubljani raspis za dobavo raznega lesa, ki
ga potrebuje pomorski arzenal v letu 1905.
Dobaviti je med drugim temeljne tramove
iz hrastovega, smrekovega, jelovega, maha-
gonovega in mecesovega lesa; potem ber-
stovo krivine, smrekove drogeve, jelove tra-
move, planke, deske češnjev les itd. Po-
nudbe je najkasneje do 30. septembra t. l.,
3 ure popoldne poslati na c. in kr. no-
veljništvo pomorskega arzenala v Pulju. Do-
bavni raspis, ki obsega natančnejše podro-
nosti, množine, vrste in oblike lesa ter do-
bavne pogoje, je v pisarni trgovske in obt-
niške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Ljubljanske novice.

V uršulinski cerkvi so danes bile pre-
oblečene samostanske kandidatije: Marija
Finžgar iz Beljaka kot S. Kaverija, Marija
Rodič iz St. Jurja pod Kumom kot S. An-
tonija, Antonija Kržišnik iz Breznice kot S.
Eufemija, Judita Degaspera iz Trsta kot S.
Boromeja, Katarina Organez iz Semiča kot
S. Alfonza, Ivanka Tončič iz Ljubljane kot
S. Salezija, Nežika Ignoti iz Čerkelj na Do-
lenjskem kot S. Tadeja, Jerica Habič iz So-
strega kot S. Izidora in Marija Vidovič iz
Maribora kot S. Brigita. Redovno obljubo
na sta storili: S. Doroteja Arh in S. Lucija
Jezbec. Slovesno opravilo je imel prav. knez
in škof Anton Bonaventura.

Ponesrečeni nadsprevodnik. S tovrnega
vlaka je padel pri St. Petru na krasu ob
križišču s poštnim vlakom nadsprevodnik
Franc Kopecky. Zagrabil ga je stroj poš-
nega vlaka ter mu popolnoma odtrgal levo
roko nad komolcem ter ga na glavi težko
poškodoval. Danes opoldne so ponesreče-
nega nadsprevodnika pripeljali z brzovlakom
v Ljubljano. Ponesrečeni nadsprevodnik
služi že 35 let pri železnici.

Ljubljancanje v Port Arturu. Neki pod-
jeten gostilničar je ustanovil v Kolodvor-
skih ulicah št. 31 gostilno »Port Artur« ter
računa, da bodo Ljubljancani radi hodili v
ta »Port Artur« katerega Japonci gotovo ne
bodo zavzeli.

Umrl so: Franja Fabiani rojena
Wagner; Ana Blaž, prodajalka. V bol-
nici: Ivan Slak, kajzar. V hiralnici:
Anton Zalokar in Apolon. Trontel.
Hud hlapec. Sinoči je policija aretirala
Antona Hribarja hlapca pri Oblaku na Tr-
žaški cesti. Hribar se je bil napil in razgrajal
tako, da je vznemiril in zbudil ondi bivajoče.
Klical je gospodarja na korajž in mu gro-
zil, da ga bode z vilami pobil. Jeza se mu je

ohladila šele, ko se je prikazal »polumese«
in ga odvedel.

Prijatelj sadja. Preteklo noč so obiskali
sadni tatar vrt Ane Spinar v Konjušnih uli-
cah in otresli več jabolk in hrušk. Spinar-
jeva ima zadno škodo.

Pijača ga je premagala. Napil se je več-
raj popoldne Andrej Pirc, delavec iz Domžal
tako močno, da je obležal v Bohoričevih uli-
cah. Bil je peljan na rotovž, kjer je moral
pijanost prespati.

Codellijev avtomobil je imel v nedeljo
zopet nesrečo. Podrl je Črinovo ograjo v
Stefanji vasi ter se prevrnil. Na vozu so bili
trije gospodje in ena dama, ki bodo morali
plačati povzročeno škodo.

Zahvala. Odbor ljubljanske
društvene godbe zahvaljuje se vsem
onim, ki so na ta ali oni način pripomogli,
da je vrtni koncert dne 3. t. m. tako krasno
uspel. Največja hvala gre v prvi vrsti sl.
občinstvu, katero nas je v tako mno-
gobrojnem številu posetilo; slav. slov.
povskemu društvu »Slavce«, katero se je
rade volje odzvalo, za krasno
petje. Hvala bodi izrečena tudi vsem gospi-
cam za prodajo števil ter vsem gg. trgov-
cem za krasne dobrote za srečolov. Hvala
še enkrat vsem.

Društvena godba priredi jutri večer na
vrtu hotela »Lloyd« društveni kon-
cert za člane. Začetek ob 8. uri zvečer.
Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo
40 vin.

Dijaški tamburaški zbor iz Ljubljane je
sodeloval dne 4. septembra v Repentbru,
danes bo v Gorici, v sredo v Ajdovščini, v
četrtek pa v Vipavi.

Gosenic kar mrgoli na Golovcu. Neka-
tera drevesa so kar popolnoma pokrita s
malimi zelenimi gosenicami.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Vsled prepira tepež. Andrej
Crv, zidarski pomočnik v Ribnem, se je
zvečer 8. avgusta v neki krčmi prepiral z
Janezom Janšo; najprej ga je sunil s sto-
lom v hrbet, nato sta se spoprijela. Janša
je krčme zapustil, a obdolženec je tekel za
njim ter ga trikrat sunil v leva pleča. Crv
je bil obsojen na 6 mesecev težke ječe. —
V zaporu najdena tobačnica. Anton Ž. b. r.,
dimnikarski pomočnik iz Kranja, je leta
1902. dne 3. majnika v Gradu, ko je
pri Mantinu Vrinskem ometal, na hodniku iz
omare vzel srebrno tobačnico, vredno 51 K.
Žebre je bil aretovan, a znal se je pri o. kr.
okrajni sodnji v Meranu tako spretno za-
govarjati, da je bil iz zapora izpuščen. Ne-
kaj dni kasneje pa je našel neki jetnik, ki
je bil z obtožencem v ravno isti sobi zaprt,
tobačnico v slalnici, kajti Žebre je ob časa,
ko je bil izpuščen, ni mogel več seboj
vzeti. Žebreta so vsled izdane tiralnice šele
sedaj prijeli; tukajšnje deželno sodišče ob-
sodilo ga je na dva meseca težke ječe. —
Silovitost. Luka Krizaj, dninar iz
Skofje Loke, je bil že 13krat, enkrat tudi
radi uboja, štirikrat radi tatvine in večkrat
radi postopenja kaznovan. Zadnje delo je za-
pustil dne 7. avg. t. l., od tega časa se je
potepal in prosajčil. Dne 19. avg. t. l. ga je
orožnik na Hrušici prijel, ker je pri nekem
krčmarju, mesto da bi se bil za jed in vino
zahvalil, začel otroke pretepati. Orožnika je
na surov način razžalil in v pričo zbranih
ljudi jel Boga preklinjati. Obsojen je bil na
13 mesecev težke ječe. — Pretepe de-
lavcev. Med Stefanom Čičakom iz Zlatarja
na Hrvaškem, železniškim delavcem na Bo-
hinjski Bli in drugimi sodelavci je prišlo
dne 15. avg. v Kunstljevi gostilni do pre-
pira in pretepa; pri tej priliki je udaril Čičak
Vaslova Jrovka po glavi in ga težko ranil.
Obdolženec pravi, da je to storil v jezi. Ob-
sojen je bil na 6 tednov ječe. — Silovit
Lah Karol Bulgari iz Brescije na Laškem,
sedaj delavec na Hrušici, se je zaradi plače
skregal z Benjaminom Piccininijem. Jezen
in tudi nekoliko opit je zagrozil temu, da
mu bo glavo odrezal; tudi je zagnal dve
pločevinasti posodi proti njegovi ženi, ki je
imela dojenčka v naročju. Sodišče ga je za-
radi hudodelstva javne sile obsodilo na štiri
mesece težke ječe, po prestani kazni se bo
iztiral iz avstrijskih dežel.

Pred novomeškimi porotniki so
bili obsojeni: 41letni Jožef Hočevar iz
občine Ambrus radi nenaravnosti na 6 let
ječe, 21letni Mihael Pavlin radi istega
zločina na pet let ječe, 20letni Janez Zu-
gelj radi prekoračenega silobrana na dva
meseca strogega zapora, 31letni trgovec Franc
Moravec radi goljufije na 14 dni stro-
gega zapora.

Književnost in umetnost.

* Slovensko gledališče. Otvoritevna
predstava bo letos 29. t. m. Sardouova
drama »Domovina«, druga dramska
predstava bo burka »Rezervistova
svatba«.

* **Herbaki umetniki** bodo po belograj-
ski razstavi priredili razstavo tudi v Sara-
jevem.

Društva.

(V Starem trgu pri Ložu)
priredi mladeniška Marijina
družba veselico dne 8 sept. v
prostorih konsumnega društva. Spored:
1. * * * Pozdravni govor. 2. Dr. E. Lampe:
* Mladeniška budnica * se poje
enoglasno. 3. A. Nedved: * Nazaj v
planinski raj *, poje mešan zbor.
4. S. Gregorič: * Siromak *, dekla-
macija. 5. A. Förster: * Domovina *,
poje mešan zbor. 6. P. H. Satner: * Na
planine *, poje mešan zbor. 7. Egip-
tovski Jožef: svetovsemenska igra v
petih dejanjih. (J. Volč.) Z četek po kon-
čani popoldanski službi božji. Vstopnina za
osebo 40 v. K-r je čisti dobiček določen za
zastavo mladeniške Marijine družbe, se pre-
plačilo hlačežno sprejemajo. Odbor
(Vipavska čitalnica) priredi na
praznik, dne 8. t. m. "pod kostanjem" na
dvoršču vipavske grajščine veselico. Zače-
tek zabave točno ob 7. uri zvečer. Vstop-
nina h koncertu in dramatični predstavi:
I. prostor K 120, II. prostor 80 v.; stojišča
40 v.; k plesu 2 K. Ob neugodnem vremenu
se vrši veselica v spodnjih grajščinskih
prostorih. Odbor.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Nesreča z avtomobilom. V
Solnogradu se je ponesrečil z avtomobilom
baron Erlanger iz Nemčije. Baron Erlanger
je v nedeljo umrl. — Dve zlati žili so
našli pri ruskem mestu Habarovk. — Ti-
sočletnico svojega obstanka je prazno-
valo te dni mesto Mödling. — Medna-
rodna razstava za pivovarstvo
bo po 15. do 21. oktobra t. l. v Londonu.
— Plemenitaš črevljarski mori-
lec. Berolinski policiji se je posrečilo are-
tirati morilca, ki je 3. avgusta umoril 11-
letno šolsko deklico Margareto Košorek in
katere truplo je skril v kup peska v hiši,
kjer je stanoval. Morilec je črevljarski moj-
ster Oskar pl. Busse, ki je policiji prvi na-
znanil, da je umorjeno deklico kritičnega
dne videl v družbi nekega sumljivega člo-
veka. Busse je oženjen. — Novorojenca
na ognjišču sežgala je na Bren-
erjevi planini na Tirolskem 21letna dekla
Thun. — Petnadstropna hiša v
ognju. V New Yorku je zgorela 5. t. m.
ponoči petnadstropna hiša; 14 ljudi je zgo-
relo. Boj za izhode je bil silovit. Rešilne
lestve so se zlomile — 25 oseb je padlo v
globočino ter se nevarno ranilo. — Po-
kopališče pogorelo je vsled suše v
Ony pri Miskolcu. Zgoreli so vsi leseni
nagrobni križi in suha trava. — Nena-
doma umrl je v Inomostu prof. dr. Oton
Rembold.

Novice z Balkana.

Turška vlada ni dovolila daljšega roka
beguncem makedonskega in adrianopelskega
pašiluka za povratak. Povrnili so se v svojo
domovino skoraj že vsi begunci, manjka jih
samo 10 %.

Iz Beograda so došla poročila, da so Al-
banci zopet vizirili nad krščanskim prebi-
valstvom v gorodejstvu. V okraju Peš so v
vasi Snaja umorili dva in v Raovcu tri Srbe.
V Djakovici niso krščanski orožniki varni
življenja, ako se pokažejo na cesti.

V Sjenici je Omer Murad z albansko
tolpo oropal in pomoril veliko krščanskih
prebivalcev. V Mitrovici je pa neki Albaneec
poveljnika Sami pašo na cesti pretepel s
palico.

Sikir paša v Skoplju je nezadovoljne
Albance v Peči pomiril, ker je iz zaporov iz-
pustil zaprte Albance, odpravil davek na ži-
vino in zmanjšal tudi druge davke. — Te
odredbe pa ne veljajo za kristijane.

Telefonska in brzjavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

Peterburg, 6. septembra. Včeraj je
Kuropatkin poslal carju naslednjo brzjavko:
V noči od 4. t. m. izvršilo se je v
dobrem redu umikanje naše armade
od Ljaojana na desno stran reke Tajsiho.
Sovražnik je poizkušal nas pre-
ganjati, a to so mu zapredile
naše zadnje čete. Včeraj je sovražnik

bil v pozicijah proti našemu levemu krilu,
ki se raztega od Jantajumena proti severu
v pravcu Pentsekov Mukden. Dognano je,
da sovražnik prehaja preko reke Tajsihe
zapadno od Pentsekov. Tudi pri Ljaojanu
so prešli Japonci na desno obalo.

Berolin 6. sept. »Tageblatt« je dobil
včeraj iz Peterburga naslednjo brzjavko:
Danes je prinesel stotnik Sirijajev carju pismo
od generala Kuropatkina, ki poroča, da je bil
po svojem načrtu že pripravljen za umikanje
iz Ljaojana. Z meseca julija so
vsicivilni uradi zapustili me-
sto. Ko je dne 15. avgusta stotnik zapustil
Ljaojan, so ondi poslovala le poštni in brzo-
javni urad ter banke. Vsa skladišča so Rusi
že preje izpraznili.

Berolin, 6. septembra. Peterburški do-
pisanik berlinskega »Tageblatt« poroča:
Poročilo, da so Rusi zapustili Ljaojan, je tu
vzbudilo veliko presenečenje, četudi se je
to zgodilo po vojnem načrtu generala Ku-
ropatkina in so Rusi živež ter zaloge Rde-
čega križa odpeljali že začetkom avgusta.
Tudi generalni štab zatrjuje, da je hotel Ku-
ropatkin Japonce le zadržati pri Ljaojanu,
ker odločilne bitke si ne upa prirediti pred
konce septembra. Vendar pa sodijo vo-
jaški krogi, da Kuropatkin ne bo mogel
v štirih tednih popraviti posledice poraza pri
Ljaojanu. Angleška poročila o porazu Ru-
sov pri Ljaojanu so jako pretirana, kajti
nemški polkovnik Gölke poroča iz Ljaojana,
da so se Rusi umikali v polnem
redu.

Cifu 6. septembra. Begunci iz Port
Arturja poročajo, da so Japonci od 2. do
31. avgusta Port Artur neprestano napadali.
Vse naskoke so Rusi odbili. Med Japonci
pred Port Arturjem divja mrzlota.

London 6. septembra. »Daily Mail«
poroča, da so Japonci v Daljnem izkrcali
osmo divizijo, ki gre na pomoč Japoncem
pri Port Arturju. V mestu je znanjalo
krme za ruske konje, primanjkuje tudi ze-
lenjave.

Peterburg 6. septembra. »Rus« po-
roča, da so Japonci že 40 kilo-
metrovo južno od Mukdena.

London, 6. sept. Reutersjev urad po-
roča, da so bili pozno sinoči
uničeni zadnji oddelki ruske
armade. Ostala velika ruska
armada je v veliki nevar-
nosti.

Dunaj, 6. sept. O 2. ure dalje divja
pri tvrki Silberstein velikans-
ki požar, ki se vedno bolj širi.

Dunaj, 6. septembra. V carinsko poli-
tičnih obravnavah med Italijo in Avstrijo so
nove težkoče radi stališča južnolaskih zaslo-
pnikov v vinskem vprašanju. Vendar je upati,
da se to še tekom tedna poravnava. Pogodba
bo gotova med 13 in 15 sept.

Curth, 6. septembra. Princezinja Lujiza
in Matasić sta v mestu Wintertkur, kjer
čakata nadaljnih dogodkov. Princezinja se
bo dala preiskati profesorju Forelu, ter bo
potem storila korake, da dobi zopet svoje
meščanske pravice. Odvetnik dr. Stimmer
je prinesel princezinji in Matasiću predloge
za mirno rešitev zadeve.

London, 6. septembra. Tukajšnji listi
javljajo, da je princezinja Lujiza na otoku
Jersey. Obeh strani se hoče stvar zlepo
poravnati. Predpogoj je, da se prekliče ku-
ratela.

New York, 6. septembra. Mesarji so
sklenili prenehati s stavko proti mesar-
skemu trustu.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 3062 m, srednji zračni tlak 736.0 mm					
Št.	Čas opa- revanja	Stanje baro- metra, v mm.	Tempe- ratura po Celsijevu	Vetrovi.	Noba
5	zveč.	739.2	14.5	brezvetr.	pol. obl.
6	7. zjutr.	739.6	9.2	sl. svzh.	megla
6	2. popol.	738.4	21.2	sr. jug.	del. obl.
Srednja večerajšnja temperatura 16.0°, norm. 16.3°					

Rapidol je izvrstno sredstvo za ličenje
sobnih tal. Isto odstranja in
preprečuje lepljivost ličenih desk. Edina pro-
daja za Kranjsko pri tvrki BRATA EBERL v
Ljubljani, Františkanske ulice. 524 1 12-6
Vnanja naročila proti povzetju.

1493

Tužnim srcem naznanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem, da
je Vsemogočni po daljšem hiranju po-
klical k sebi v boljše življenje predra-
zega našega, v Zgor. Tuhinju pri Kam-
niku roj. očeta, ozir. tasta

Andreja Jeglič-a

danes ob 2. uri popoldne, previdenega
s svetimi zakramenti za umirajoče v
71. letu njegove starosti.
Pogreb rajnega bo v sredo, dne
7. t. m., ob 4. uri popoldne.

Rakek, dne 5. septembra 1904.

Janko, nadučitelj, sin. — Agneza, hči.
— Minka, sinaha. — Ivan Papler,
organist, z. et.

1484 1—1)

Slov. kat. akad. društvo »Da-
nica« javlja vsem svojim članom in
prijateljem pretužno vest, da je umrl
tje član, gospod

Anton Cvetek

absol. jurist,

dne 5. sept. po dolgotrajni mučni bo-
ležni, previden s svetimi zakramenti za
umirajoče v starosti 27. let.

Pogreb prerano umrlega bo v
sredo, dne 7. septembra 1904., zjutraj
v Laškem Rovtu. N. v. m. p.
Ljubljana, dne 5. septembra 1904.,

Za odbor:
stud. phil. **Karol Capuder**, t. č. pred-
sednik, stud. jur. **Ferd. Tomažič**, t. č.
tajnik.

Solicitatorja

all

izvežbanega pisarja

za svojo nctarsko pisarno v Višnji gori

sprejemem takoj.

Karol Pleiweiss,

1491 2—1 c. kr. nctar.

K dečku iz boljše rodbne, staremu
10 let,

se išče nepokvarjen deček,

ki bi obiskoval še ljudsko šolo ali preve raz-
rede gimnazije ali realke, v dobro hrano
in stanovanje.

Kje, pové iz prijaznosti upravništvo
»Slovenca«.

1447 6—4

1488 3—1

Oklic

s katerim se kliče dedič, čegar bivališče je neznano.

C. kr. okrajno sodišče v Kamniku naznanja, da je umrl dne 25. februarja 1904 v
deželni bolnici v Sarajevu **I. Gavtroža**, zapustivši naredbo poslednje volje, v kateri je
postavil za dediče svoje sorodnike.

Ker je sodišču bivališče edinega zapustnikovega brata **Franceta Gavtrože**, ki je
bil dalje časa črevljarski pomočnik v Stobu pri Domžalah, neznano, pozivlja se
taisti, da se v enem letu od spodaj imenovanega dne pri tem sodišču javi
in zglosi za dediča, ker bi se sicer zapuščena obravnavala le z zglasitvami se dediči
in z njegovim postavljenim skrbnikom g. dr. Alojzijem Kraut-om, odvetnikom v Kamniku.

C. kr. okrajno sodišče v Kamniku, oddelek I.,
dne 26. avgusta 1904.

Grenčica

„Florian“

in likér

„Florian“

najboljša kapljica
za želodec. 1238 36

Vsprejemem takoj tri dobre sobne
slikarske pomočnike
enega črko-slikarja, in enega
vajenca.

1472 3—2 **Ivan Štrukelj**
sobni, napisni in dekoracijski slikar.
Ljubljana, Sv. Florijana ulice 25.

Enonadstropna hiša

v Ljubljani, s prodajano za specerijsko
trgovino in s vrtom za zelenjavo so

proda iz proste roke

pod zelo ugodnimi pogoji. — Naslov pové
upravništvo »Slovenca«. 1487 1

Sprejme se takoj
izurjen krojaški pomočnik
za velika dela.

Anton Čebulj,
1484 3—1 krojaški mojster Jesenice.

Nepremočljive
haveloke in pelertine,
— plašče za dame —
(Brunnermäntel)

najnovejša, zelo praktična
fazona, priporočata

Gričar & Mejač,
Ljubljana, 1408 6—5.
Brežernove ulice šte. 9.

Suhe gobe

kupuje **Tomaž Chaloupka, Svetec v**
Bilinu na Češkem. 1489 2—1

Angeljnovi milo

Marzeljsko (belo) milo

z znamko

616 24—11

sta najbolj koristni

S

štedilnimili

za hišno rabo.

Dobivate jih po špecerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila in
čebelno-voščenih sveč

v Ljubljani.